

ДИСКУСІЙНА РУБРИКА/ DISCUSSION SECTION

УДК 35.01 (447)

Учасники круглого столу:

АНДРУШКІВ Б.М.^{1*}, ГОЛОВКОВА Л.С.², КИРИЧ Н.Б.³, ПОГАЙДАК О.Б.⁴, ШЕРСТЮК Р.П.⁵, БЕЗКОРОВАЙНИЙ З.Г.⁶, ХАННУФ К.Є.⁷

1* д.е.н., професор каф. управління інноваційною діяльністю та сферою послуг, Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, e-mail: andrushkiv.bohdan@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-4897-5539

2* д.е.н., проф., завідувач кафедри фінансів та економічної безпеки Дніпровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна, e-mail: g.liudmila22@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-5473-6644

3 д.е.н., професор, каф. менеджменту та адміністрування Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя; e-mail: nkuruch@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-7728-9787.

4 д.е.н., с.н.с., науково-дослідна частина Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя; e-mail: pog.ola77@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-4070-6863

5 д.е.н., доц., проректор з економіки та розвитку, завідувач кафедри управління інноваційною діяльністю та сферою послуг, Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, e-mail: romsher85@gmail.com

6 аспірант кафедри управління інноваційною діяльністю та сферою послуг, Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, e-mail: zinoviybezkor@gmail.com

7 аспірант кафедри фінансів та економічної безпеки Українського державного університету науки і технологій, e-mail: katerinahann@gmail.com

ОРГАНІЗАЦІЙНО - ПРАВОВИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ЗБАЛАНСУВАННЯ ВОЛІ ПЕРШИХ КЕРІВНИКІВ ДЕРЖАВИ З ДУМКОЮ ГРОМАДСЬКОСТІ – НЕОБХІДНА КОМПОНЕНТА УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ (Організаційно-правові моменти участі громадськості в управлінні державою)

*Науково-публіцистичну статтю підготовлено за результатами засідання дискусійного клубу:
«ОРГАНІЗАЦІЙНО- ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ УДОСКОНАЛЕННЯ І РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНОГО
УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ РЕФОРМАЦІЙНОГО, ПОСТТОТАЛІТАРНОГО СУСПІЛЬСТВА».*

*Девіз засідання: «Справедливість і Правда, пошук і результативність – вимоги трансформаційної
держави, реформаційної економіки!»*

Мета. У статті піднято проблему удосконалення державного управління в умовах перманентного реформування посттоталітарного суспільства. Розкрито взаємозв'язок використання громадської ініціативи у цьому процесі з ефективністю державного управління, раціональним використанням ресурсів, висхідним розвитком суспільства. **Результати.** За результатами вивчення громадської думки та наявними публікаціями вироблено пропозиції з визначення напрямів удосконалення управління. Розглянуто характер прорахунків та ризиків можливих збитків від низької відповідальності за непрофесійні рішення або її відсутності в управлінців. Наведено приклади отримання можливих позитивних змін у сфері управління у результаті збалансування як волі Перших осіб Держави з громадською думкою, так і на низових рівнях управління,

усунення прорахунків в національній економіці та розвитку суспільства і держави загалом. **Наукова новизна.** Обґрунтовано правові та законодавчі причини відсутності відповідальності за результати управління та шляхи і методи її забезпечення. Запропоновано принципи, які спроектувавши на будь-яку галузь національної економіки чи у регіональному плані дозволять, посилити відповідальність за прийняті рішення та таким чином забезпечити підвищення ефективності управління. Вироблено рекомендації підтримки поряд з концептом відповідальності, організаційно-правових механізмів збалансування волі першого керівника з громадською думкою на всіх управлінських рівнях від керівників підприємств до Першого керівника Державного рівня, формування кодексу моральності ін. **Практична значимість** творчої ідеї полягає у широких можливостях використання запропонованих розробок і пропозиції у цій сфері в практичну управлінську діяльність. При внесенні корективу в статут підприємства, галузі чи іншого господарського та державного формування, та кодекс правил поведінки держслужбовця, менеджера, пересічного працівника, підприємця, власника, дозволить сформувати сприятливий, творчий клімат на місцях та забезпечити стабільність у суспільстві.

Ключові слова: адміністративно-територіальна реформа; громадська думка; відносини; збалансування; управління; ідеологія; посттоталітарне суспільство; президент; керівник; ефективність

Постановка проблеми

Проблеми удосконалення державного управління в умовах перманентного реформування посттоталітарного суспільства давно є предметом досліджень вітчизняних учених. За результатами вивчення громадської думки та наявними публікаціями встановлено, що одним з напрямів удосконалення управління, попередження прорахунків у розвитку суспільства і держави є відсутність збалансування волі перших осіб держави (в т.ч. Президента) з громадською думкою. Незважаючи на те, що в умовах посттоталітарного суспільства ці проблеми є основою формування міжособистісних стосунків працівників як в керуючій, так і в керованій системах і загалом визначають цілі, мету діяльності як державного керівництва, так і підприємств на місцях, особливо в умовах добровільних об'єднань територіальних громад.

Ефективність державного управління (в т.ч. на місцях) у першу чергу досягається за рахунок згуртованості та злагодженості дій працівників та громадського чинника, як основного активу будь-кого підприємства. Тим часом ці проблеми залишилися за полем впливу і зору власне державних наукових інституцій. Впровадження у цю сферу правових чинників та організаційно-економічних механізмів збалансування взаємовідносин Перших осіб Держави з громадською думкою сприятиме підвищенню ефективності державного управління в умовах посттоталітарного суспільства. Вироблення рекомендацій з використання засобів і методів у цій сфері суспільного

життя в умовах ринкової економіки є необхідним і вкрай важливим явищем, оскільки підвищує ефективність використання ресурсів, формує у працівників відчуття відповідальності за їх використання ін. Власне ці та інші обставини обумовлюють актуальність та своєчасність теми статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Дослідженнями проблем удосконалення державного управління в умовах перманентного реформування посттоталітарного суспільства у своїх працях займалися як вітчизняні, так і зарубіжні учені. Зокрема тематиці управління присвятили свої наукові праці такі вчені як: О. Акименко, О. Апостолок, І. Бинько, С. Біла, О. Бала, О. Білорус, М. Бутко, М. Дмитренко, В. Зеліч, І. Курас, В. Козлов, Н. Поліщук, С. Пирожков, М. Розумний, М. Стельмахович, Є. Савельєв, В. Семененко, Д. Стеченко, О. Тарасова, Д. Тхорджевський, Т. Чернишова, Ю. Шайгородський, В. Шлемко. [1-7]. Що стосується його ефективності, то цією темою захоплюються в більшій мірі політологи, політтехнологи, журналісти та експерти – аналітики серед них: О. Теплюк, О. Вербіцкий, М. Джигун, Є. Магда, М. Мельник, А. Малкіна, Д. Богатирьов, В. Клочок ін.

Багато фахівців сходяться в думці, що ефективність державного управління є комплексною проблемою, яка повинна об'єднувати не лише науковців, політиків, а і громадськість, особливо в визначенні та реалізації його векторів як тактичного так і стратегічного характеру за рахунок

збалансування волі керівництва суб'єктів управління з громадською думкою.

Тим часом власне виявлення найважливіших викликів суспільства, згадуваних причин їх виникнення, розробка організаційно-економічних механізмів, визначення економіко – правових засобів і методів в цьому процесі, згідно з принципами відповідальності залишилися за полем зору вітчизняних науковців і на даний час стали предметом дискусій серед політиків, громадських діячів та публіцистів. Це і обумовлює формулювання мети та завдань дослідження.

Формулювання цілей статті

Отже, метою статті є аналіз втрат та прорахунків в управлінні державою в умовах адміністративного, посттоталітарного реформування в результаті нехтування думкою громадськості. За результатами вивчення громадської думки у цій сфері та наявними публікаціями доцільно розробити пропозиції з визначення напрямів його удосконалення, виявити чинники отримання можливих позитивних змін в т.ч. за рахунок збалансування волі державного керівництва з громадською думкою.

Завданнями є уточнення понять за темою дослідження. Наукова розробка проблеми удосконалення державного управління. Розробка організаційно-економічних механізмів зацікавленості у підвищенні його ефективності, визначення засобів і методів використання в цьому процесі акценту відповідальності за кінцеві результати управлінської діяльності. Отримання можливих позитивних у змін у сфері управління у результаті усунення прорахунків в розвитку суспільства і держави серед яких знову ж таки відсутність збалансування волі керівництва з громадською думкою. Підвищення показників ефективності управління за рахунок означених чинників та ін.

Виклад основного матеріалу дослідження

В численних публіцистично-наукових нарисах про вирішення управлінських, правових та філософсько-ідеологічних проблем в державі розкрито особливості розвитку та результати державного управління в Україні за період незалежності. Особливим періодом цього процесу є

організація адміністративно-територіальної реформи, формування об'єднань територіальних громад, виявлення протиріч у взаємовідносинах верхів та низів. Особливою цариною в управлінській діяльності на державному рівні є розвиток методів збалансування волі Перших керівників Держави з думкою громадськості, що є природною необхідністю стрімкого часу державного будівництва, його правового моменту участі громадськості в управлінні державою.

Результати соціологічного опитування на рівні нових регіональних формувань (добровільних об'єднань територіальних громад), про ефективність державного управління відповідно до адміністративно-територіальної реформи виявили дуже різноманітні думки. Їх узагальнення дозволяє зробити наступний висновок: «Верхи живуть на засобах і силах низів, а низи завжди мали б керуватися в своїх діях розумом і далекоглядністю верхів. Якщо у цьому відношенні не має збалансування, то і у суспільстві спокою не чекай та перспективи в держави буде не багато».

Насправді, в умовах адміністративно-територіального реформування зростає складність прийняття управлінських рішень, формування господарських та інших завдань як на державному, так і місцевому рівнях. В силу згаданих обставин від органів місцевого самоврядування вимагається не тільки відкритість, прогнозування і врахування перманентних змін у суспільстві, забезпечення зворотного зв'язку зі споживачами послуг, а й тісна взаємодія з громадськістю, націленість на пошук нових ефективних організаційних форм діяльності. Ставиться питання про необхідність впровадження інновацій при прийнятті управлінських рішень в процесі надання публічних послуг на конкурентних умовах.

Актуальність дослідження організації роботи представницьких державних органів та органів місцевого самоврядування зумовлюється постійним збільшенням переліку організаційних проблем, які вирішуються ними та зростанням їх ролі у процесі формування самостійної муніципальної політики.

У вітчизняній та зарубіжній науковій літературі дуже мало приділяється уваги визначенню і дослідженню організації

роботи органів не лише місцевого самоврядування та депутатського корпусу, а і добровільних об'єднань територіальних громад (ДОТГ) зокрема. На даний час немає єдиних, усталених наукових підходів щодо вирішення цих питань. В публіцистиці та періодичних виданнях теж бракує інформації, а термін «організація» вживається в різних значеннях, а інколи суперечливо і не зовсім коректно.

Наприклад, в окремих випадках організація розглядається як об'єктивне явище, притаманне усім керованим соціальним суб'єктам. У такому розумінні вона використовується поряд з поняттям «управління». Так вона визначається як одна із універсальних функцій соціального (в тому числі державного) управління. В іншому, організація розглядається чисто як функція управління.

Крім усього, термін «організація», наприклад в умовах ДОТГ, можна розглядати в двох значеннях, статичному і динамічному. Організація у статичному розумінні – колектив людей, соціальна група, суспільство, міжнародне об'єднання, у динамічному – певний процес, функціонування, діяльність для досягнення конкретної мети. Отже, питання організації не є лише питанням правил або норм. Організація виступає водночас процесом доцільної повсякденної управлінської діяльності.

Говорячи про внутрішньо-організаційну діяльність представницького органу, маємо на увазі роботу щодо впорядкування структурно-функціональних аспектів організації роботи системи органів місцевої ради, механізм прийняття рішень – проведення засідань постійних, робота тимчасових контрольних комісій, президії (колегії) ради, пленарних засідань ради. Коли ж йдеться про зовнішню організаційну діяльність, маються на увазі організацію взаємозв'язків (взаємовідносини) представницького органу з іншими суб'єктами, їх вплив на об'єкти та суб'єкти управління, в результаті чого утворюється певне зовнішнє організаційне середовище. Тут вплив (управління) здійснюється директивно, або в порядку взаємоузгодження системи взаємозв'язків керівного органу і керованого суб'єкту, процесу, щодо якого радою приймаються рішення.

На кожному етапі розвитку місцевого самоврядування організаційні форми удосконалюються, в одному випадку окремі функції втрачають свою актуальність і зникають, з'являються нові.

У процесі роботи депутатського корпусу, органу місцевого самоврядування на місцях теж використовується безліч різноманітних форм роботи. Ми акцентуємо увагу на відносно спільних для всіх рад органів місцевого самоврядування типових організаційних формах діяльності. Слід зазначити, що для окремих місцевих рад характерні специфічні організаційні форми, такі як засідання обласних та районних рад, не властиві міським радам, або апаратні наради, які більш характерні для міських рад великих міст. У цьому процесі можуть мати місце засідання президій чи зборів громадських формувань, які можуть розглядати не лише господарську проблематику, а навіть у рамках міжнародних відносин у якій зацікавлені місцеві ради. Для прикладу, серед нових форм роботи органів місцевого самоврядування можна назвати міжнародні зв'язки, які здійснюється на правовій основі шляхом підписання угод (договорів) про співробітництво (про поріднення, братерство, партнерство, дружбу і взаємодопомогу, спільну діяльність тощо), в яких закріплюються мета та основні завдання і організаційні форми такої взаємодії.

До речі, організаційні форми такого співробітництва можуть отримувати своє закріплення в угодах про встановлення співробітництва на перспективу, та можуть утверджуватися в процесі практичної діяльності договірних сторін, створюючи систему якісно нових відносин місцевих органів влади, громадян, громадських формувань, юридичних осіб, господарюючих суб'єктів різних форм власності в різноманітних країнах світу відповідно до законодавства України.

Новою організаційною формою роботи депутатського корпусу органу місцевого самоврядування є засідання депутатських фракцій у радах, обраних за пропорційною системою, та депутатських груп і фракцій у сільських та селищних радах. На даний час організаційно-економічних механізмів співпраці з громадськими об'єднаннями поки що не відпрацьовані.

Отже, можна зробити висновок, що на даний час засідання депутатських фракцій стали важливою організаційною формою взаємовідносин та роботи депутатського корпусу органу місцевого самоврядування, оскільки вони є важливими суб'єктами визначення мети, виявлення проблем та розробки і прийняття рішень. На їх засіданнях обговорюються питання, що виносяться на пленарне засідання, проводяться дебати, висловлюються думки членами фракції, депутати представляють свій аналіз окремих питань, положень проектів нормативних актів, виробляється позиція фракції щодо голосування на пленарному засіданні. Для прийняття відповідальних та важливих рішень в соціально-економічному та господарському планах доцільно погодити (збалансувати) волю керівництва з думкою громадськості. Одне слово, використати думку громадських об'єднань у одно особових і колективних рішеннях є запорукою їх ефективності та громадсько-політичної стабільності.

Мабуть тому, для збалансування директив вищого керівництва у цій царині з думкою громадськості при регіональних органах управління практикують створення, так званих громадських рад. Наприклад, при голові Тернопільської облдержадміністрації та багатьох галузевих управліннях такі ради функціонують вже багато років. Для збалансування управлінських рішень Перших осіб Держави умовно чомусь вважають таким органом Верховну Раду України, яка в своїй суті має своє, абсолютно відмінне законодавче покликання і відповідні функції.

Потрібно сказати, що Президент України, якби не старався, повністю задовольнити потреби всіх громадян ніколи не зможе. Але добрі ініціативи та справи завжди запам'ятовуються і оцінюються як пересічними громадянами, так і широкою громадськістю та ефективно можуть використовуватися у передвиборній агітаційній компанії. Від Президента при обґрунтованому збалансуванні своїх дій з громадськістю багато де в чому залежить реалізація не лише його агітаційно-рекламних, а і програмних зобов'язань, успішність діяльності його виборчого штабу ін.

Аналіз соціально-економічного розвитку держави за 30 років державної незалежності

показав, що жодному з українських Президентів не вдалося успішно розв'язати наявні болючі соціально-економічні проблеми, що викликає не лише не однозначні оцінки їх діяльності, а і негативне висвітлення причин та негараздів у ЗМІ, і має розмаїті трактування. Багато респондентів опитування теж вважає, що у цій справі вагомий вплив має не збалансованість дій з думкою громадськості.

Наприклад, за результатами аналізу в державному управлінні не виконуються в повному обсязі статті 3, 48 і 102 Конституції України, які гласять: «Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави» (ст. 3); «Кожен має право на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, що включає достатність харчування, одяг, житло» (ст. 48); «...Президент України є гарантом державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержання Конституції, прав і свобод людини і громадянина» (ст.102).

В Конституції України записано, що Президент України обирається громадянами України на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування на 5 років (ст. 103) [1].

Що ж відбувається на практиці? Ще до виборів далеко, а партії вже борються використовуючи фейкові повідомлення, нездійсненні декларації та брехливі обіцянки, в хід ідуть різні компромати, навіть наклепи. Кожна партія хоче мати «свого» президента і готується до виборів заздалегідь використовуючи не завжди справедливі і правдиві підходи і методи.

На даний момент Президент є висуванцем, у більшій мірі, народу чим «своїї» партії, яка має виконувати його волю і забаганки чи навпаки.

А як бути з громадянами, які не задіяні в партіях, які не мають вдома комп'ютера, які не отримують газет ін.. і в силу відомих причин не знають партійних висуванців ?

Тож чи правильно чи справедливо це? Президент має бути безпартійним і всі партії для нього повинні бути рівними, але не рівноцінні за своїми діями та вчинками, за результатами роботи в парламенті. Оцінювати результати їхньої роботи він має не лише право, а і обов'язок.

Загалом, цей управлінський процес за досвідом минулого періоду має два вектори: так званий економічний, який має ознаки «системи видавлювання поту (чи соку)», а не впровадження механізмів зацікавленості та система посилення контролю за цими процесами.

На місцях давно забуто роз'яснювально-профілактичну та виховну функцію держави. Навіть в тоталітарному періоді так відверто не ігнорували державну ідеологію та виховання людини майбутнього.

Навпаки, створюється зацікавленість в нарощуванні штрафів контрольно-інспектуючими службами, які переростають в умовах відсутності виховного контенту в корупційний чинник розвиваються інші негативні явища.

Мабуть, через те в Інтернеті час від часу появляються розмаїті протестні звернення до Президента України, Уряду, Верховної ради до Міністерств і Відомств про порушення та відхилення від прийнятих норм у різних галузях суспільної діяльності. До таких можна віднести Відкритий лист до науковців, наукових товариств та установ України (його підписали відомі учені України: д.е.н. проф. І. М. Трахтенберг, А. І. Гоженко І. А. Тарабан) про перегини у сфері підготовки та атестації кадрів вищої кваліфікації та багато інших [12].

Насправді ж за полем зору залишаються державні механізми створення зацікавленості у впровадженні науково-технічного прогресу, ефективному використанні в першу чергу інтелекту, а потім всіх видів ресурсів в державі проблеми удосконалення державного управління в умовах перманентного реформування посттоталітарного суспільства.

За результатами вивчення громадської думки та наявними публікаціями пропонується визначення напрямів удосконалення управління. Підтверджено приклади отримання можливих позитивних змін у результаті усунення прорахунків у розвитку суспільства і держави, серед яких відсутність збалансування волі Президента з громадською думкою.

Відомий Український журналіст Петро Швець вивчав думку у цій управлінській царині, та справедливо запитує: чи може стати на даному етапі така ідея основою для створення петиції до Президента України чи

Парламенту аби змінити, наприклад, законодавчу систему виборів як глави держави так Верховної Ради? Чи підтримає таку ідею сам Президент, як віднесеться до неї громадськість?

Якщо думку підтримає 25 тисяч українців, питання мусить бути розглянутим не залежно від його волі. Чи має ідея шанс на впровадження якщо у її ініціатора не має можливості забезпечити її реалізацію на практиці?

До речі, як відмічено було у виступах, знову ж таки, учасників засідання вище згаданого дискусійного клубу, вочевидь, що робота по відборі достойних кандидатур не лише у депутатський корпус, а і на обрання Президента України має розпочинатися з самого низу, в конкурентному середовищі – з територіальних громад, районів, областей, держави. Для остаточного визначення у погодженні з громадськістю, найгідніших кандидатур офіс Президента знову ж таки може передбачити створення Ради Старійшин (асоціацію) із числа найвідоміших, наймудріших, найавторитетніших громадян, представників певних соціальних груп, ухвалити Положення про Раду Старійшин (асоціацію), конкурсні умови, окрім тих, що вже визначені Конституцією України – вікового та осілого цензів, володіння і користування державною мовою, а на основі побажань та вимог громадян сформувати завдання для виконання посередницьких, консультуючих функцій, підтримки та сприяння курсу обраного Президентом чи першим керівником. Рада старійшин (члени асоціації) можуть брати участь в експертних оцінках ефемерних декларацій, обіцянок, та програм, які пропонують кандидати в президенти чи на керівні державні пости, депутатські місця, давати їм оцінку та пропозиції з відповідальності за хибні рішення та прорахунки. Сприяти у реалізації проектів які виграли конкурсні умови чи перемогли в результаті відбору.

Рада Старійшин (асоціація) визначає найкращих претендентів з дотриманням гендерної рівності – половина чоловіків і половина жінок ін. В свою чергу Центральна виборча комісія може залишатися організатором виборів, забезпечувати облік, та контроль виборчого процесу.

Висновки

Таким чином з врахуванням виявлених особливостей володіючи методом збалансування відносин з громадськістю, кожен керівник зможе сформувати сприятливий клімат як для своїх працівників на підприємстві, так і в галузі чи регіоні та і у державі в цілому. Що в таких обставинах може змінити ситуацію? Перш за все потрібно:

- удосконалити виборче законодавство з тим, щоб до органів державної влади та місцевого самоврядування могли пройти високопрофесійні, національно свідомі представники. Лише вони зможуть ефективно спів діяти з громадськістю та внести позитивні зміни у наше життя;
- об'єднати зусилля, політиків і громадськості, духовенства для розробки ідеологічної концепції розвитку держави;
- для збалансування волі Першої Особи у Державі з думкою громадськості, доцільно створити Раду старійшин(Асоціацію громадських об'єднань ін.) при Президентові України у яку могли б увійти найбільш авторитетні представники від науки (громадських академічних формувань), Союзу промисловців та підприємців, Федерації профспілок України, представники регіонів, духовенства ін. Такий громадський

орган міг би функціонувати на громадських засадах при офісі Президента;

- переглянути повноваження Міністерств і відомств та скоротити число «роздутих» бюрократичних інспектуючих і контролюючих органів, паразитуючих наглядових рад та за рахунок посилення відповідальності добитись підвищення їх дієвості. Відповідальними за свої декларації повинні бути і політики.

Цю проблему вже тривалий період піднімають на своїх засіданнях громадські академічні формування. Реалізація у практику життя українського суспільства девізу засідання дискусійного клубу Академії соціального управління: «Результативність загальнодержавного управління забезпечується принципами наукової обґрунтованості, суспільної справедливості, гуманізму та відповідальності за не професійні та не ефективні рішення» може дати не лише економічні а і соціальні ефекти. Для усунення прорахунків у розвитку суспільства і держави доцільно забезпечити збалансування волі Перших керівників Держави з громадською думкою. Це дозволить внести позитивні зміни у суспільне життя та підвищити ефективність управління на користь держави.

V.M. ANDRUSHKIV^{1*}, L.S. GOLOVKOVA², N.B. KYRYCH³, O.B. POHAJDAK⁴, R.P. SHERSTIUK⁵, BEZKOROVAINYI Z.H.,⁶ XANNUF K.⁷

1* Doctor of Economics, Professor, Department of management of innovation and services, Ternopil National Technical University named after Ivan Pulyuy, e-mail: andrushkiv.bohdan@gmail.com

2 Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Finance and Economic Security, Dnipro National University of Railway Transport named after Academician V. Lazaryan, e-mail: g.liudmila22@gmail.com

3 Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Management and Administration, Ivan Pulyuy Ternopil National Technical University, e-mail: nkuruch@gmail.com

4 Doctor of Economics, Senior Research Fellow, Senior Research Fellow, Ivan Pulyuy Ternopil National Technical University, e-mail: pog.ola77@gmail.com

5 Doctor of Economics, Associate Professor, Head of the Department of management of innovation and services, Ternopil National Technical University named after Ivan Pulyuy, e-mail: romsher85@gmail.com

6 graduate student of the Department of Innovation Management and Services, Ternopil National Technical University named after Ivan Pulyuy, e-mail: zinoviybezkor@gmail.com

7 Graduate student of the Department of Finance and Economic Security, Ukrainian State University of Science and Technology, e-mail: katerinahann@gmail.com

ORGANIZATIONAL AND PRAVOVOY YNSTRUMENTARY SBALANSYROVANYYA OXEN HEADS OF STATE FIRST OBSHESTVENNOSTY C OPINION - IMPROVEMENT NEOBHODYMY COMPONENT SYSTEM CONTROLLER STATE-OWNED (Organizational and legal moment obschestvennosty attend a state control)

Goal. The article raises the issue of improving public administration in the context of permanent reform of post-totalitarian society. The interrelation of the use of public initiative in this process with the efficiency of public administration, rational use of resources, the upward development of society is revealed. **Results.** Based on the results of public opinion polls and available publications, proposals have been made to identify areas for management improvement. The nature of miscalculations and the growth of possible losses from low responsibility for unprofessional decisions or its absence in managers are considered. Examples of possible positive changes in the sphere of governance as a result of balancing both the will of the First Persons of the State with public opinion and at the grassroots levels of government, elimination of miscalculations in the national economy and development of society and the state as a whole are given. **Scientific novelty.** The legal and legislative reasons for the lack of responsibility for the results of management and ways and methods of its provision are substantiated. The principles which, having projected on any branch of national economy or in the regional plan will allow, to strengthen responsibility for the accepted decisions and thus to provide increase of efficiency of management are offered. Recommendations for support along with the concept of responsibility, organizational and legal mechanisms for balancing the will of the first head with public opinion at all management levels from business leaders to the First Head of the State level, the formation of a code of morality, etc. **The practical significance** of the creative idea lies in the wide possibilities of using the proposed developments and proposals in this area in practical management. When making adjustments to the charter of the enterprise, industry or other economic and state formation, and the code of conduct for civil servants, managers, ordinary workers, entrepreneurs, owners, will create a favorable, creative climate on the ground and ensure stability in society.

Keywords: administrative-territorial reform; Public Opinion; relationships; balancing; management; ideology; post-totalitarian society; president; head; efficiency

REFERENCES

1. The Constitution of Ukraine Verkhovna Rada of Ukraine; Constitution of Ukraine, Constitution, Law on June 28, 1996 №254к/96-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80?lang=en#Text> [in Ukrainian].
2. Analitichna dopovid Natsionalnoho instytutu stratehichnykh doslidzhen do pozacherhovoho Poslannia Prezydenta Ukrainy do Verkhovnoi Rady Ukrainy «Pro vnutrishnie ta zovnishnie stanovyshe Ukrainy u sferi natsionalnoi bezpeky»(2014). [Analytical Report of the National Institute for Strategic Studies to the Extraordinary Address of the President of Ukraine to the Verkhovna Rada of Ukraine "On the Internal and External Position of Ukraine in the Sphere of National Security"]. Kyiv: NISD. [in Ukrainian].
3. Andrushkiv B.M., Maliuta L.Ya. ta in..(2008) *Ekonomichna ta mainova bezpeka pidpriemstva i pidpriemnytstva (Antyreiderstvo)*. [Economic and property security of enterprises and entrepreneurship (Anti-raiding)] Ternopil: Vyd. Ternopilskoho derzhavnogo tekhnichnoho universytetu im. Ivana Puliuia.
4. Bila S. (2000) Tinova ekonomika ta yii vplyv na strukturne transformuvannya ukraïnskoho vyrobnytstva.[The shadow economy and its impact on the structural transformation of Ukrainian production.] *Ekonomika Ukrainy*. vol 10. pp. 54-61. [in Ukrainian].
5. Butko M. P., Akymenko O. Yu. (2009) Investytsiina dominanta staloho rozvytku rehionu v umovakh intehratsii [Investment dominant of sustainable development of the region in the conditions of integration]: monohrafiia. Nizhyn: TOV «Vydavnytstvo «Aspekt-Polihraf». [in Ukrainian].
6. Andrii Kryvtun. «Haranty zalezhnosti: yakyy vnesok v suverenitet Ukrainy zrobyv kozhen z yii prezidentiv.» ["Guarantees of dependence: what contribution to the sovereignty of Ukraine has made each of its presidents."] Komentari Comments.ua. 24.08.2020. URL: <https://politics.comments.ua/ua/article/president/garanti-zalezhnosti-yakyy-vnesok-v-suverenitet-ukraini-vnis-kozhen-z-ii-prezidentiv-658635.html> [in Ukrainian].
7. Ron Dzh. (2004) Витамуны для ума [Vitamins for the mind] / per. s anh. N. Hryneva. Kyev : Kolybry, 96 p. [in Ukrainian].

8. Osoblyvosti rozvytku ta rezultaty derzhavnoho upravlinnia v Ukraini za period nezalezhnosti. (2020). [Features of development and results of public administration in Ukraine during the period of independence] *Halyskyi ekonomichnyi visnyk*. TNTU. (2020). Vol. 5(66). pp. 204 – 215. [in Ukrainian].
9. Rozumnyi M. M. (2016) Vyklyky natsionalnoho samovyznachennia [Challenges of national self-determination]: monohrafiia. K. : NISD. 196 p. [in Ukrainian].
10. Stechenko D.M. (2003) Upravlinnia rehionalnym rozvytkom. [Regional Development Management.] K. 223 p. [in Ukrainian].
11. Pyrozhkov S. I., Maiboroda O. M, Shaihorodskiy Yu. Zh. ta in. (2016) *Tsyvilizatsiynyi vybir Ukrainy: paradyhma osmyslennia i stratehiia dii* [Civilizational choice of Ukraine: paradigm of comprehension and strategy of action]: natsionalna dopovid. Instytut politychnykh i etnonatsionalnykh doslidzhen im. I. F. Kurasa NAN Ukrainy. K. : NAN Ukrainy. 284 p. [in Ukrainian].
12. *Vidkrytyi lyst do naukovtsiv, naukovykh tovarystv ta ustanov Ukrainy*. [Open letter to scientists, scientific societies and institutions of Ukraine.] URL: https://www.2000format.com/novosti/ukraina_novosti/vidkritii-list-do-naukovciv_-naukovih-tovarystv-ta-ustanov-ukraini.htm [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 14.11.2021
Received: 2021.11.14